

Biråd, Bitillsyn, Biprojekt - Yrkesbiodlarkonferensen 2015, Skövde

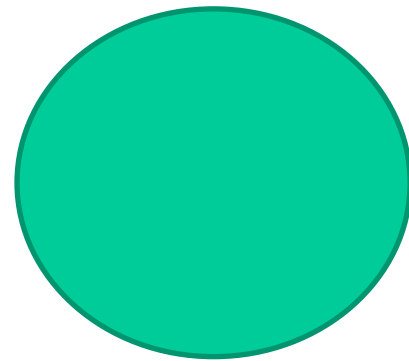
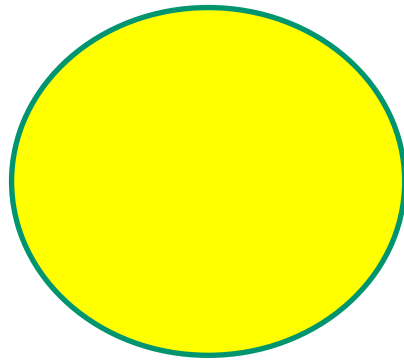
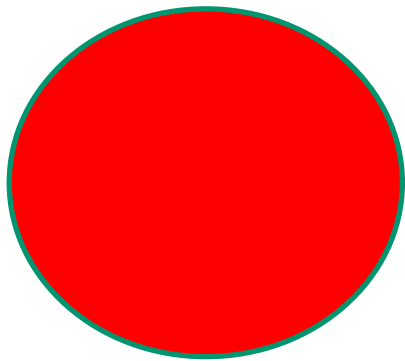
Thorsten Rahbek Pedersen

Rådgivningsenheten söder

Thorsten.Pedersen@jordbruksverket.se

Program

1. Biodling och forskning - Så kan resultaten nå ut bättre
2. (Lite) nytt från projektet om bin och neonicotinoider och tankar om nya projekt
3. Bitillsyn med mera

**Jordbruks
verket**

Biodling och forskning

- Så kan resultaten nå ut bättre

- Rapport till det före detta landsbygdsdepartementet
- Fortsatt oklart om vilka konkreta resultat som rapporten kommer att leda till

Tre punkter!

- Aktiva biodlare är mycket intresserade av forskningsresultat. En tredjedel har ändrat sina rutiner i biodlingen de senaste tre åren mot bakgrund av nya forskningsrön
- Syntesen av forskningsresultat till biodlarna behöver förbättras. Forskningsresultaten måste bli konkreta råd
- Det bör etableras ett branschråd för biodling och pollinering

Uppdraget

” Biodling

Jordbruksverket ska tillsammans med SLU se över hur en samordning av biodlingsfrågorna kan utvecklas för att bättre nå ut med forskningsresultat till aktiva biodlare och andra berörda intressenter. ”

Projektorganisation

Projektgrupp:

- Thorsten Rahbek Pedersen (projektledare)
- Jackis Lannek, Jordbruksverket
- Lars-Erik Staberg, Jordbruksverket
- Gunilla Ideström, Jordbruksverket
- Ingemar Fries, SLU
- Preben Kristiansen, nationell bihälsokonsulent

Styrgrupp:

- Olof Johansson
- Ingrid Eilertz
- Barbara Ekbohm, SLU

Innehåll i utredningen

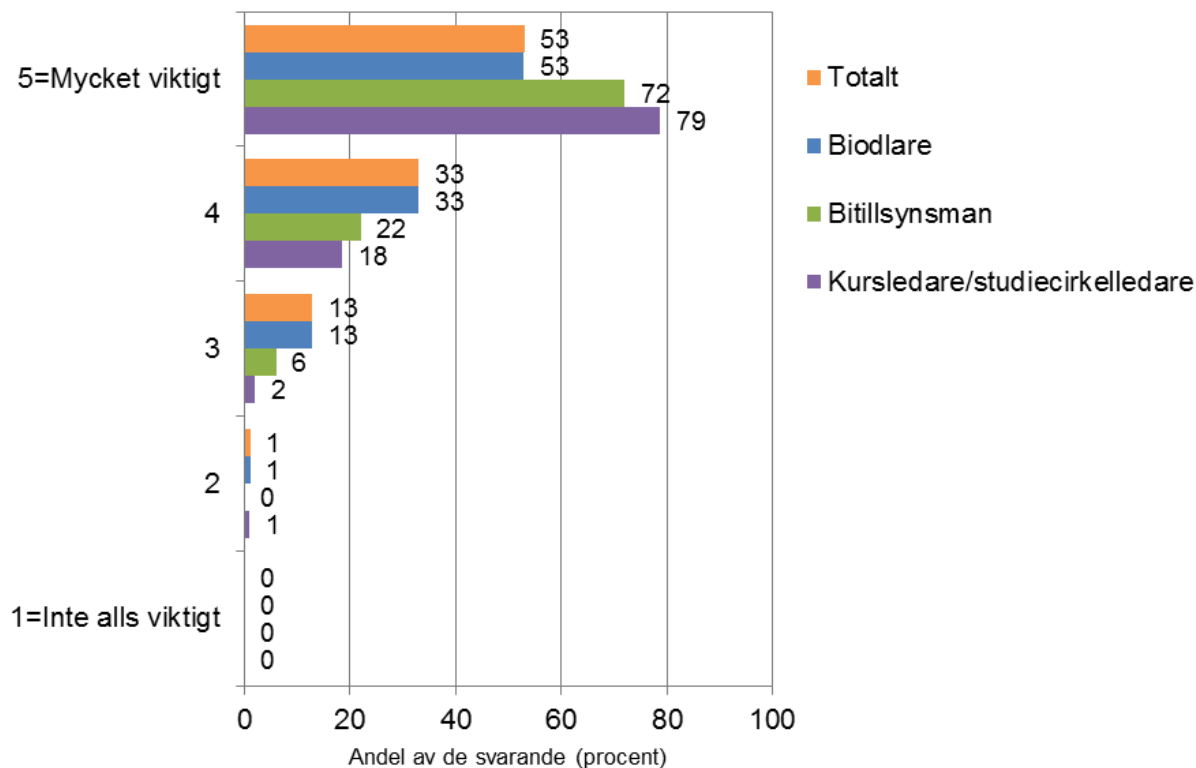
- En beskrivande del
  - Nationella Honungsprogrammet
  - MSB-projekt och Mångfald på slätten
  - SLU
  - Andra universitet
  - Biodlingsorganisationerna
  - Ett biinstitut i Västra Götaland!?
- En utvärderande del
  - Enkät
  - Workshop
- Diskussion och slutsatser

Sammanfattning

- Intresset för bin och biodling är stort!
- Det nationella honungsprogrammet är idag den viktigaste finansieringen för förmedling av forskningsresultat
- Svenska biodlare anser att det är viktigt eller mycket viktigt att få information om forskningsresultat
- Behovet av att snabbt få information om nya forskningsresultat kommer sannolikt att öka i framtiden
- En tredjedel av biodlarna i vår undersökning har förändrat sin biodling som en följd av nya forskningsresultat

”Hur viktigt är det för dig att få information om nya forskningsresultat inom biodling och pollinering?”

Åtgärder (önskelista)

- Det bildas ett branschråd för biodling och pollinering med Jordbruksverket som huvudman. Branschrådet kan eventuellt fungera som en nationell fokusgrupp inom EIP ("European Innovation Partnership")
- Bihälsokonsulentens placering flyttas från Sveriges Biodlares Riksförbund till Jordbruksverket eller SLU (?)
- Det anställs ytterligare minst en rådgivare med nationellt ansvar för bihälsa eller pollinering
- Det publiceras minst ett kvalitetsgranskat temanummer per år i biodlarorganisationernas tidsskrifter om nya forskningsresultat

Inget biinstitut i Västra Götaland

- En av anledningarna till att utredningen genomfördes var länsstyrelsen i Västra Götalands län, Hushållningssällskapet Skaraborg och biodlare i Västsveriges idé om ett biinstitut med tillhörande branschråd
- I en förstudie identifierade de ett behov av ökad kunskapsförmedling på biodlingsområdet och pekade på brister i synnerhet när det gäller praktiska försök med direkt relevans för den praktiska biodlingen
- Vi förespråker i stället ett branschråd (utan tillhörande biinstitut) och en del andra åtgärder
- Det regionala perspektivet är dock viktigt att ha med i branschrådet

Inget biinstitut i Västra Götaland

Så här resonerade vi:

- Sverige är inte Tyskland
- Brist på forskningskompetens om bin och bihälsa i Västra Götaland vilket gör det mer relevant att utveckla existerande forskningsmiljöer
- Vara sig BF eller SBR backar upp förslaget
- Ingen större uppbackning till idén i enkätundersökningen

Men

Initiativtagarna till förstudien har gjort en viktig insats för att belysa de behov som finns för att utveckla biodlingen i Sverige!

Ni får gärna lägga ut rapport och bilagor på Biodlingsföretagarnas webbsida!

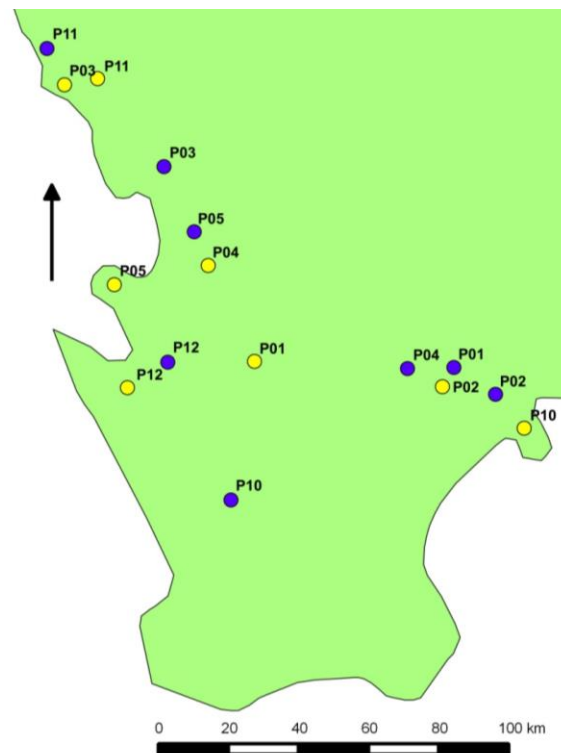
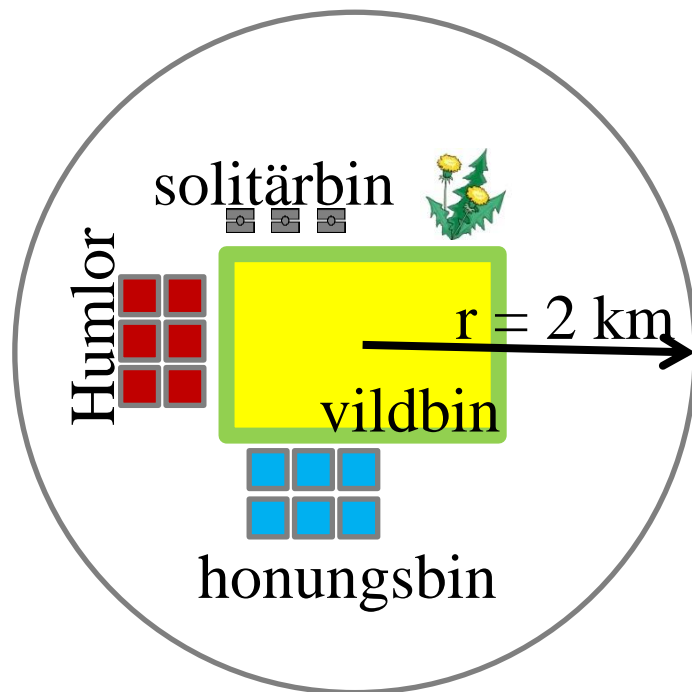
(Lite) nytt om jakten på resultat i projektet om bin och neonikotinoider

Foto: Albin Andersson.

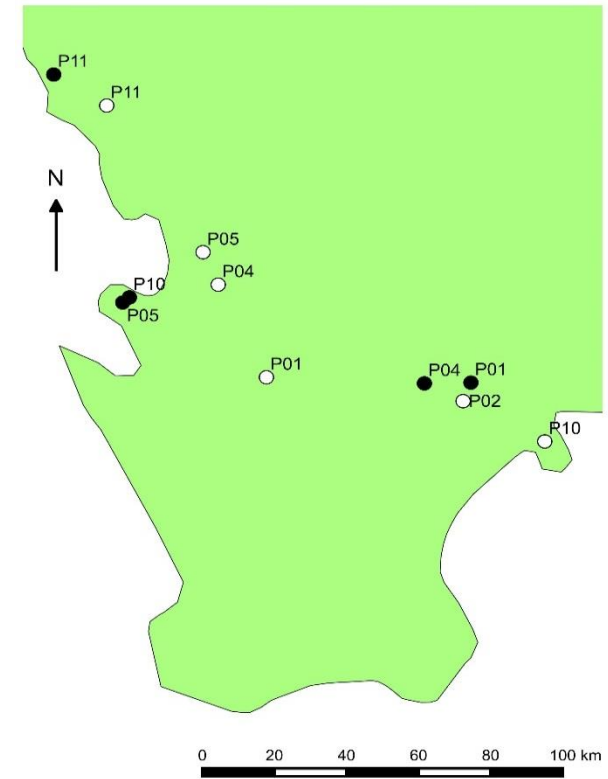
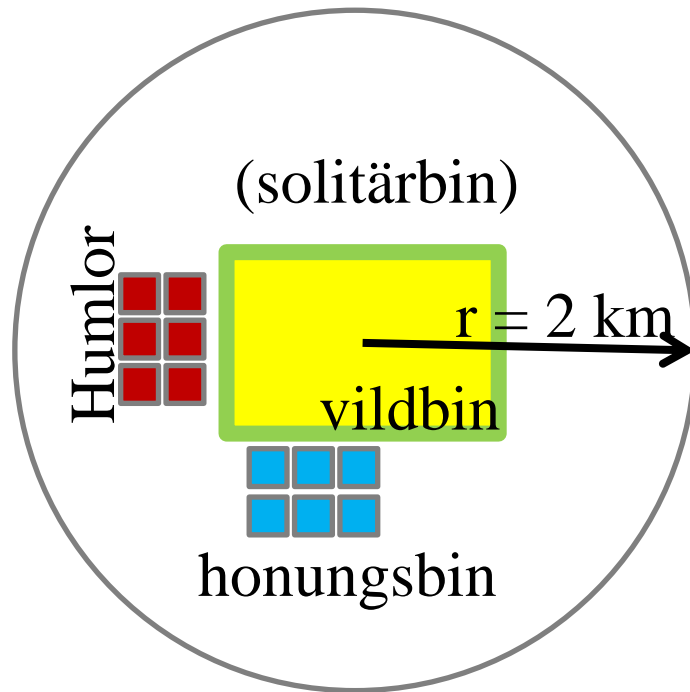
Fältundersökning 2013

- behandling + kontroll * 8 upprepningar
- tillfällig fördelning av behandling/kontroll
- blindtest

Maj Rundlöf, LU

Fältundersökning 2014

- Behandling (6) + kontroll (5). 4 upprepningar
- tillfällig fördelning av behandling/kontroll
- spegelvänd behandling

Maj Rundlöf, LU

Honungsbin

- Samhällsutveckling
- Honungsproduktion
- Pollenanalys
- Neonikotinoidanalys
- Sjukdomar och parasiter

Humlor – *Bombus terrestris* 2013

- Samhällsutveckling
- Födosök (RFID)
- Reproduktion
- Parasiter

Solitärbin och andra vilda bin 2013

- Diversitet i fälten och utanför fälten
- Reproduktion av röda murarbin (*Osmia bicornis*)
- Pollenanalys
- Neonikotinoidanalys

Annat

- Stor litteratursammanställning på gång!

Kritik

- Analysmetodikerna för bl.a. varroakvalster har ifrågasatts i Gadden och på Biodlingsföretagarnas forum
- Varför släpper vi inte resultaten nu?
- Önskemål till kritikerna:
  - ha tålamod en liten stund till!
  - bevara överblicken och måla inte in er i ett hörn
  - jaga inte fel hos examensarbetare och fältassistenter utan vänta på storviltet

Kritik

- Vår studie kommer inte kunna besvara alla frågor om neonicotinoider och bin, men studien är unik i både omfattning och kvalitet (fältbaserad, två år, flera biarter, massor av parametrar), så den kommer säkerligen ge viktiga nya insikter
- "Allt är lika" på en nivå som man aldrig har uppnått tidigare i fältförsök
- Om det finns några betydande effekter av den klotianidinbetade vörrapsen kommer vi med stor sannolikhet att se dem
- Om vi inte skulle se några effekter i vår studie kan vi inte utesluta en påverkan. Det innebär endast att vi inte kan se det under vår studies förutsättningar

Bitillsyn

- Det finns behov av reform av bitillsynen
  - ökad tjänstgöringsgrad?
  - anställning?
  - "församlingsgränser" ☹️
  - ändring i skadegörare som ska övervakas?
- Jordbruksverket ska snarast lämna ett teknisk underlag till näringsdepartementet inför översyn av delar av bisjukdomsförordningen där frågorna tas upp

Ett nationellt register?

- Ur smittskyddsperspektiv vore det önskvärt med ett nationellt biregister
- Länsstyrelserna har tidigare gett uttryck för ett önskemål om att Jordbruksverket ska ta över ansvaret för ett nationellt register
- Det saknas dock bemyndigande för Jordbruksverket att göra det

Nationella höningsprogrammet

- ”Sverige är sämst i Europa på att få ut NP-pengar till biodlingen”
- Vi ska göra det bättre men behöver också hjälp av ansökarna
- En ny erfaren projektledare: Magnus Gröntoft
- Ansökningar på samma vis som i Matlandet 2014, via webben
- Mer utbyte och info mellan de som söker stöd
- Info på gång till alla som ansökte om medel förra året
- Sista ansökningsdatum = 30 april

Magnus Gröntoft:

Jag har bl.a. varit växtförädlare på oljeväxter, informationsansvarig på Jordbruksverkets regionala verksamhet, samt projektledare för det nordiska programmet Ny Nordisk Mat. På ett decennium har nordisk matkultur gått från en perifer verksamhet, till den internationellt mest omskrivna och uppskattade. Honung är ju i hög grad en del av denna uppskattade nordiska matkulturen!

NP och register

- Om vi ska ha mer pengar inom det nationella honungsprogrammet i nästa programperiod måste vi dels ha fler bin, dels göra av med de pengar vi blivit tilldelade tidigare
- Fler bin = fler registrerade bisamhällen!
- Blanketten för uppställningsplats är uppdaterad och tillgänglig!